

**2017 M. RUSĖJO 10 D. NAUJŲ MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS
TARYBOS NARIO – MERO RINKIMŲ BALSAVIMO PAŠTU SPECIALIUOSE
PAŠTUOSE ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2017 m. rusėjo 10 d. naujų Marijampolės savivaldybės tarybos nario – mero rinkimų balsavimo paštu specialiuose paštuose organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) skiriamas paštų, kurių aptarnaujamoje teritorijoje įkuriami balsavimui paštu specialūs paštai, įstaigų, kuriose bus įkurti specialūs paštai, vadovams, atsakingiems už balsavimą įstaigose darbuotojams ir rinkimų komisijoms.

2. Balsavimas paštu specialiuose paštuose skirstomas į šiuos etapus:

2.1. pasirengimo balsuoti;

2.2. balsavimo;

2.3. baigiamąjį.

3. Balsuoti paštu gali Marijampolės savivaldybės (toliau – savivaldybė) rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose arba atlieka privalomąją karo tarnybą ir todėl negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, arba atlieka tikrąją karo tarnybą, arba yra areštinėse, arba atlieka arešto ar laisvės atėmimo bausmę. Balsuoti paštu galima savivaldybės teritorijoje minėtų įstaigų vadovų teikimu specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (toliau – specialūs paštai), specialaus pašto darbo valandomis (pašto vadovo teikimu suderinus su įstaigos vadovu) paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos.

4. Už balsavimo paštu organizavimą atsako atitinkamo pašto vadovas. Balsavimo vokų, specialių ženklų ir biuletenių apskaitą, išdavimą ir priėmimą balsuojant paštu tvarko paštų vadovai. Rinkimų biuletenių (toliau – biuleteniai), išorinių ir vidinių balsavimo vokų ir specialių ženklų vokams užklijuoti apskaita prilyginama griežtos atskaitomybės blankų apskaitai. Iš paštu balsavusių rinkėjų gauti užklijuoti išoriniai vokai su rinkimų dokumentais (toliau – specialioji pašto korespondencijos siunta) nepažeisti turi būti įteikiami savivaldybės rinkimų komisijai (toliau – SRK) Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) nustatyta tvarka ir laiku.

5. Už pašto darbo balsuojant specialiuose paštuose priežiūros organizavimą atsako rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje tas specialus paštas yra, komisijos pirmininkas.

II SKYRIUS

RINKIMŲ AGITACIJOS APRIBOJIMAI VYKDANT BALSAVIMĄ PAŠTU

6. Bet kam draudžiama naudotis tarnybine padėtimi valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose ar organizacijose, taip pat valstybinėse ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant bet kokią rinkimų agitaciją, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip, naudojantis tarnybine padėtimi, bandyti paveikti rinkėjų valią. Valstybės, savivaldybės pareigūnams, valstybės tarnautojams draudžiama, naudojantis tarnybine padėtimi, sudaryti sau, kandidatams ar partijai išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas. Tai pažeidęs asmuo gali būti traukiamas administracinėn arba baudžiamojon atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

7. Jeigu rinkėjams balsuojant paštu yra pažeidžiami Įstatymo reikalavimai (trukdoma balsuoti asmeniškai ir slapta, vykdoma rinkimų agitacija, siūlomas užmokestis, rinkėjai vaišinami arba kitaip paperkami balsuoti už kurį nors kandidatą ir panašiai), tai pastebėjęs pašto darbuotojas nedelsdamas apie tai turi pranešti policijai, pašto vadovui ir apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui. Rinkimų dokumentų išdavimas rinkėjams sustabdomas, iki bus nutrauktas Įstatymo pažeidimas ir bus sudarytos sąlygos balsuoti Įstatymo nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

PASIRENGIMAS BALSUOTI

8. Balsavimo paštu specialiuose paštuose tvarka nustatyta Įstatymo 56, 64, 66, 67, 68, 69 straipsniuose.

9. Įgyvendinant elektroninį balsuojančių specialiuose paštuose rinkėjų žymėjimą, naudojama Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos posistemė *RINKĖJAI* (toliau – posistemė *RINKĖJAI*), kurioje:

9.1. formuojamas įstaigų, kuriose sudaromi specialūs paštai, registras;

9.2. sudaromas rinkėjų, balsuojančių specialiaame pašte, sąrašas;

9.3. formuojami ir atspausdinami pagal balsuojančių specialiaame pašte sąrašą vardiniai išankstinio balsavimo lakštai (toliau – lakštas), kuriuos iš sistemos gali atspausdinti SRK arba įstaigos darbuotojas;

9.4. nurodomi atsakingi už balsavimo organizavimą specialiuose paštuose įstaigos darbuotojai, kurie, gavę sutikimą iš SRK prisijungti prie sistemos, gali sudaryti balsuojančių specialiaame pašte sąrašus, juos papildyti ir atspausdinti vardinius lakštus;

9.5. registruojamas kiekvieno balsavusio rinkėjo lakšto pirmojoje dalyje užklijuoto specialaus ženklo numeris.

10. Savivaldybės teritorijoje esančių sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigų vadovai, karinių vienetų vadai ir bausmių vykdymo įstaigų vadovai privalo:

10.1. skirti balsavimui tinkamas patalpas ir įrengti jose tinkamas balsuoti vietas, kuriose rinkėjas galėtų netrukdomas ir slapta užpildyti biuletenį ir įdėti jį į balsavimo voką;

10.2. garantuoti tinkamas pašto darbuotojų darbo sąlygas;

10.3. paskirti atsakingą už balsavimo organizavimą specialiaame pašte įstaigos darbuotoją, kuris privalo:

10.3.1. sudaryti specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiaame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo asmens kodas, vardas ir pavardė;

10.3.2. elektroniniu paštu perduoti specialiaame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą SRK iš jos gauti atspausdintus vardinius lakštus arba, gavęs iš SRK prisijungimą prie sistemos, šį sąrašą įkelti tiesiogiai į posistemę *RINKĖJAI* ir atspausdinti rinkėjams vardinius lakštus;

10.3.3. užtikrinti, kad lakštai būtų įteikti rinkėjams prieš balsavimą;

10.3.4. iš anksto pranešti rinkėjams apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat sudaryti rinkėjams sąlygas į ją atvykti.

11. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas privalo pateikti SRK 2 (dviejų) komisijos narių, kurie prižiūrės balsavimą specialiaame pašte, vardus ir pavardes, jų kontaktus.

12. SRK savivaldybės teritorijoje esančių sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigų vadovų, karinių vienetų vadų ir bausmių vykdymo įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių paštų registrą (sąrašą), pašto vadovo teikimu (suderinus su įstaigos vadovu) nustato specialių paštų darbo laiką ir įkelia į posistemę *RINKĖJAI*.

13. Į posistemę *RINKĖJAI* SRK įkelia taip pat kitus duomenis: įstaigos adresą, atsakingų įstaigos darbuotojų ir apylinkės rinkimų komisijos narių vardus ir pavardes bei kontaktus, numatomą balsuosiančių rinkėjų skaičių.

14. SRK ne vėliau kaip likus 15 (penkiolikai) dienų iki rinkimų dienos atspausdina specialių paštų sąrašą (forma P2), kurį pasirašo SRK pirmininkas, ir pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai.

15. Specialių paštų darbo laiko grafikas perduodamas įstaigų, kuriose vyksta balsavimas paštu, ir paštų vadovams ir skelbiamas viešai.

16. Pašto vadovas ne vėliau kaip likus 10 (dešimt) dienų iki balsavimo pašto pradžios SRK pritarimu paskiria pašto darbuotojus, kurie balsavimo paštu specialiuose paštuose metu išduos ir priims rinkimų dokumentus, ir pateikia SRK šių darbuotojų sąrašą, kuriame nurodoma: darbuotojo vardas, pavardė, pareigos, pašto pavadinimas. Jeigu SRK iš anksto raštu pareikalauja, pašto vadovas privalo nušalinti pašto darbuotoją nuo darbo su rinkimų dokumentais. Pašto darbuotojams, kurie įgaliojami išduoti ir priimti rinkimų dokumentus, SRK išrašo nustatytos formos P3 pažymas, kurias

perduoda atitinkamam pašto vadovui. Pašto darbuotojams pažymas išduoda paštų vadovai. Šios pažymos neturintis pašto darbuotojas neturi teisės išduoti ir priimti rinkimų dokumentų. SRK pirmininkas pažymų išrašymo apskaitą tvarko specialiame žurnale. Rinkimų komisijos narys, rinkimų stebėtojas, pateikęs pašto darbuotojui savo pažymėjimą, rinkėjas, pateikęs rinkėjo kortelę ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, turi teisę įrašyti į šią pažymą savo pastabą. Apie ją pašto vadovas nedelsdamas praneša SRK.

17. SRK ne vėliau kaip likus 2 (dviem) dienoms iki balsavimo paštu pradžios pristato atitinkamam pašto vadovui rinkimų dokumentus (biuletenius, kurie turi būti antspauduoti SRK antspaudu, taip pat balsavimo paštu išorinius ir vidinius vokus ir specialius ženklus vokams užklijuoti). Apie tai surašomas perdavimo aktas (2 (du) egzemplioriai, forma P4). Rinkimų biuleteniai turi numeruotas šakneles ir yra susegti. Patys biuleteniai nėra ir negali būti numeruojami. Išduodamas rinkėjui biuletenį, pašto darbuotojas atplėšia jį nuo šaknelės.

18. Pašto vadovas antspauduotus biuletenius, vidinius ir išorinius vokus ir specialius ženklus vokams užklijuoti išduoda paštams, kurių teritorijose sudaryti specialūs paštai, pagal perdavimo aktą (forma P4a), pasilikdamas rezervą, kurį naudoja papildymui.

19. Balsavimui turi būti pasirengta likus vienai dienai iki balsavimo paštu pradžios.

IV SKYRIUS BALSAVIMAS

20. Balsuoti paštu galima **visuose Marijampolės savivaldybės teritorijoje sudarytuose specialiuose paštuose paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos ar iki pakartotinio balsavimo dienos.**

21. Apylinkės rinkimų komisija prižiūri, kaip paštas, kuris yra šios rinkimų apylinkės teritorijoje, vykdo Įstatymo reikalavimus. Asmeniškai už tai yra atsakingas apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas. Jis privalo:

21.1. prieš prasidedant balsavimui patikrinti, kaip parengtos specialių paštų patalpos, arba pavesti tai padaryti komisijos nariams;

21.2. patikrinti, kad įstaigų, kuriose yra įkurti specialūs paštai, skelbimų lentoje būtų iškabinta informacija apie specialių paštų darbo laiką, vietą;

21.3. užtikrinti, kad 2 (du) rinkimų komisijos nariai (kurių asmens duomenys yra įkelti į sistemą *RINKĖJAI*) dalyvautų balsuojant specialiame pašte;

21.4. tuo atveju, jeigu rinkėjas nebuvo įtrauktas į šio specialaus pašto rinkėjų sąrašą ir jam nebuvo atspausdintas lakštas, užtikrinti, kad dalyvaujantis balsuojant specialiame pašte komisijos narys organizuotų lakšto atspausdinimą ir jo perdavimą rinkėjui (jeigu lakšto atspausdinti galimybių nėra, komisijos narys užpildo tuščią lakšto formą pagal rinkėjo kortelės duomenis);

21.5. organizuoti specialaus pašto darbo priežiūrą taip, kad apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas būtų nedelsiant informuotas apie Įstatymo pažeidimą. Šiuo atveju jis turi nedelsdamas pradėti tirti pranešimą ir apie tai informuoti SRK. Prireikus apie pažeidimą jis turi pranešti Vyriausiajai rinkimų komisijai tel.: (8 5) 239 6969 / 239 6967, policijai ir imtis priemonių, kad būtų nutrauktas Įstatymo pažeidimas.

22. Balsavimą paštu specialiuose paštuose gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys rinkimų stebėtojo pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje rinkimų apylinkėje.

23. Pašto darbuotojai balsavimą specialiaame pašte vykdo pagal Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. Sp-68 „Dėl Išankstinio balsavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (pagal Išankstinio balsavimo tvarkos aprašą, iliustruotą nuotraukomis).

24. Sugadintas biuletenis rinkėjo prašymu pakeičiamas nauju. Pašto darbuotojas sugadintą biuletenį perbraukia ir ant jo pasirašo. Sugadinti biuleteniai laikomi atskirai, kartu su biuletenių šaknelėmis.

25. Rinkėjas, kuris dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių balsavimo veiksmų pats atlikti negali (užpildyti biuletenio, įdėti jo į voką), jo prašymu juos atlieka rinkėjo pasirinktas asmuo (išskyrus rinkimų komisijos narį, specialaus pašto darbuotoją, rinkimų stebėtoją). Šis asmuo biuletenį privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

26. Į sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigas pas rinkėjus, turinčius judėjimo sutrikimų, atvyksta ne mažiau kaip 2 (du) apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai (jeigu šie pageidauja) ir specialaus pašto darbuotojai. Šių įstaigų vadovai taip pat turi pasirūpinti, kad rinkėjams, turintiems judėjimo sutrikimų, būtų sudarytos sąlygos balsuoti slapta ir nevaržant jų valios.

27. Pašto darbuotojui, kuris išduoda rinkimų dokumentus, draudžiama daryti poveikį rinkėjui, jo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti, taip pat priimti iš rinkėjų neužklijuotus išorinius balsavimo vokus, išduoti rinkėjams rinkimų dokumentus kitose vietose. Rinkėjams draudžiama išsinešti iš specialaus pašto rinkimų biuletenius, balsavimo paštu vokus ar juos perduoti kitiems asmenims.

28. Po įvykdyto balsavimo pašto darbuotojas užpildytų lakštų pirmąsias dalis suskaičiuoja ir pagal aktą (forma P10) perduoda dalyvavusiam balsuojant specialiaame pašte apylinkės rinkimų komisijos nariui, kuris gautas lakštų dalis perduoda apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui.

29. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, gavęs po balsavimo specialiaame pašte lakštų pirmąsias dalis, kuriose yra užklijuota specialaus ženklo numeruota dalis, organizuoja specialaus ženklo numerio įrašymą prie balsavusio rinkėjo į Elektroninį rinkėjų sąrašą. Specialaus ženklo

numeriai turi būti įkelti į sistemą tą pačią dieną iki 24 val. Tokiu būdu yra užbaigiamas specialiaame pašte tos dienos balsavusių rinkėjų elektroninis žymėjimas.

V SKYRIUS

SPECIALIŲJŲ PAŠTO KORESPONDENCIJOS SIUNTŲ ĮFORMINIMAS, IŠSIUNTIMAS IR ĮTEIKIMAS

30. Specialiųjų pašto korespondencijos siuntų (užklijuotų išorinių balsavimo paštu vokų su rinkėjų užpildytais biuleteniais), priimtų specialiuose paštuose, duomenys įrašomi į Lietuvos pašto Logistikos modulį. Ant visų pašto dokumentų, kurie naudojami apdorojant šias siuntas, turi būti žyma „Rinkimai“.

31. Specialiosios pašto korespondencijos siuntos laikomos ir persiunčiamos saugiai, atskirai nuo kitų siuntų, specialiose darbo vietose ir pagal paskirtį išsiunčiamos kasdien kuo greičiausiu būdu į Lietuvos pašto Pašto skirstymo departamento Paskirstymo skyriaus Marijampolės grupę.

32. Lietuvos pašto Pervežimų departamentas specialiąsias pašto korespondencijos siuntas įteikia SRK pasirašytinai rinkimų dieną ne vėliau kaip iki 11 val.

33. Specialiosios pašto korespondencijos siuntos SRK įteikiamos pagal registrą GP 10. Registras GP 10 surašomas 2 (dviem) egzemplioriais. SRK pirmininkas (kai jo nėra, – pirmininko pavaduotojas arba sekretorius) gautų specialiųjų pašto korespondencijos siuntų skaičių patvirtina registre GP 10, nuroydamas pareigas, vardą, pavardę, datą ir valandą, pasirašo ir uždeda SRK antspaudą.

VI SKYRIUS

BAIGIAMASIS LAIKOTARPIS. ATASKAITA

34. Informacija apie balsavimo paštų eigą ir balsavusių paštų specialiuose paštuose rinkėjų skaičių (forma P8) po balsavimo kitą dieną iki 9 val. perduodama Lietuvos paštui nustatyta tvarka.

35. Lietuvos paštas po balsavimo kitą dieną iki 10 val. perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai duomenis apie balsavusių paštų specialiuose paštuose rinkėjų skaičių ir apibendrintą informaciją apie balsavimo paštų eigą.

36. Paskutinį šeštadienį iki rinkimų dienos pašto vadovas nepanaudotus ir sugadintus biuletenius kartu su jų šaknelėmis, nepanaudotus išorinius ir vidinius vokus bei specialius ženklus vokams užklijuoti, pagal perdavimo aktą (P4 forma) grąžina SRK. Taip pat grąžinama išduotų biuletenių šaknelės, kiti rinkimuose naudoti ar nepanaudoti dokumentai (blankai, formos ir kita). Perduodant patikrinamas biuletenių balansas.

37. Rinkimų dieną iki 12 val. Lietuvos pašto paskirti atsakingi pašto darbuotojai informuoja Lietuvos paštą, kiek SRK įteikta specialiųjų pašto korespondencijos siuntų.

38. Lietuvos paštas per 3 (tris) dienas po rinkimų pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai ataskaitą apie balsavusių kiekviename specialiame pašte rinkėjų skaičių (forma P8a).

39. Sudarant sutartį su Lietuvos paštu, sutartyje galima nustatyti ir vėlesnius Apraše nustatytus ataskaitų pateikimo terminus, jeigu ataskaitoms per nustatytus terminus parengti ir pateikti būtų reikalingos papildomos laiko ar kitos sąnaudos.
